

dant finder Sted. En anden Ting er det, naar en offentlig Sag anlægges af det Offentlige, og der saa kan bortfalde, naar en Privat skrider ind med Begjæring i denne Retning. Det Offentlige har da Ret til at gjøre, hvad det vil. Det skrider strax ind og modtager derefter Bedkommendes Erklæring. Det Offentlige er der ganske anderledes Herre over Sagen i de Tilfælde, der saaledes reises, end hvor det ligefrem træder i Virksomhed; fordi en privat Mand begjærer det. Jeg må endvidere udhæve, at man derved skaber en ubehagelig Stilling for en Politimester og Dommer i det heromhandlede Tilfælde; thi naar Sagen er gjort afhængig af ham, har han naturligtvis ogsaa Etjør over; om han vil anlægge Sag, og om der er tilstrækkelig Grund til at anstille Undersøgelse. Han har ogsaa Ret til at nedlægge Mulkten under Minimum, naar han derved kan klare Sagen, og han kan ogsaa afgjøre den ved Advarsel. Men det kan nu meget let være, at jo mere befindigt en Dommer bruger denne Ret, og jo mildere han er, desto lettere vil han komme paa en sjælv Todi med dem, som vil al Straf over den, som har begaaet maasse endog en lille Sagforseelse, og da vil det hedde om ham, at han gjør ikke, hvad han bør. Paa den anden Side vil det være en Besynderlighed, at Dommeren stundom ikke vil komme til at tage sig videre af større Forseelser, men derimod af de mindre; og Befolkningen vil se ham træde forskjelligt op; uden ret at kunne forstaa denne Forfjælsing, der tvært er begrundet i den Maade, hvorpaa han må handle i saadanne forskjellige Tilfælde. Derfor tror jeg, at det vilde være rigtigt, at man bliver ved det Bestaaende, saa at Dommeren som Politimester ikke har Noget at bestille med disse Ting ex officio; førend det kan foreligge Klage, som kan foretages ved Retten. Der er fremdeles en anden vigtig Omstændighed, hvorfor det ogsaa er rigtigt, at privat Forsøgning benyttes. Dette er med Hensyn til den Ed, som kan modtages af Indklagede. Den særegne Maade at kunne bevise paa ved den Indklagedes Ed blev indført i disse Sager som private; men dersom det havde været Spørgsmaalet, om Eden skulde indføres i

offentlige Politisager, havde denne Sag vistnok stillet sig ganske anderledes; thi det er rigtig nok sandt, at Domstolene kunne have en Ret til at bruge Benægtelsesed i offentlige Mulktsager, og det kan ogsaa være, at det blev anvendt i ganske enkelte Tilfælde. Men jeg vil dog sige, at, om end ikke Domstolene i Almindelighed begaa noget ligefrem Ulovligt derved, er det en Ting, der saagodtsom aldrig finder Sted; denne Benægtelsesed bruges saagodtsom aldrig, og Overretten holder meget paa, at Underdommerne ikke bruge denne Fremgangsmaade. Vil man nu endvidere fremhæve det Modsatte, navnlig ved det Endringsforslag, som den høitærede Indenrigsminister har stillet, saa vil man komme til at bruge denne Ed i endel offentlige Sager, hvor man ikke tidligere har brugt den, og Konjunktens deraf vil være, at, kan man bruge den i nogle Sager, kan man ogsaa bruge den i andre, men derved vil man komme ind paa en meget farlig og betænkelig Vej; thi det er dog givet, at man saaldt som muligt må i Sagerne søge at komme til Eds Afslæggelse. Begreberne ere ikke saa klare endnu i Befolkningen, at man jo ikke, naar man i nogle Aar har været Dommer, føler en vis Tvivl, om man ikke i flere Tilfælde har modtaget Mened, og naar man kommer ind paa den Slags Sager her, er det vistnok særligt vel begrundet at frygte Mened, idet man rigtig nok ikke kan bortseerne Edens Anvendelse, naar Sagen er privat. Jo mindre Befolkningen tror, at den begaar Uret ved den Handling, der er Spørgsmaal om, desto lettere kommer Bedkommende til de letfærdige Tankeløse, som lede dem til at gjøre Ed, og det kunde nok hændes, at hvis Eden blev brugt i mange Tilfælde i kriminelle Sager, vilde dette medføre stor Immoralitet; og, som sagt, slaa vi fast, at Eden bruges i disse Sager, saa ser jeg ikke Andet deri, end af Lovgivningsmagten en Anerkjendelse af, at nu kan Ed godt bruges i Almindelighed i lignende Sager. Jeg har derfor troet, at man med Hensyn til alle disse Sager burde vende tilbage til den ældre Lovgivning, og lade det være de Private, der skulde forfølge disse Sager. Derved faar man ogsaa af saadanne Tilfælde, der